

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
менеджменту та бізнесу
Протокол № 1 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО
Перший проректор

Василь ОТЕНКО

УПРАВЛІННЯ STARTUP-ПРОЕКТАМИ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	всі
Спеціальність	всі
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	всі

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробники:
к.е.н., доцент

к.е.н., доцент

к.е.н., доцент

Андрій КОТЛИК

Каріна НЕМАШКАЛО

Олександра КАНОВА

Завідувач кафедри
менеджменту та бізнесу

Тетяна ЛЕПЕЙКО

Харків
2023

ВСТУП

Сучасні процеси глобалізації та розвиток комунікаційних технологій створюють безліч можливостей для реалізації найсміливіших бізнес-ідей у глобальному масштабі. Але статистика показує, що більшість цих ідей, навіть дуже перспективних, залишаються на папері, або спроби їх реалізувати зазнають невдачі. Це пов'язано з невмінням підприємців правильно сформулювати та представити ідею свого бізнесу, знайти джерела його фінансування, спланувати та організувати реалізацію своєї бізнес-ідеї, враховуючи найкритичніші вимоги та ризики.

Слід розуміти, що ці завдання не є тривіальними. По-перше, не кожна ідея може бути придатною для подальшої комерційної реалізації. По-друге, створюючи нову компанію для реалізації стартапу проекту, необхідно враховувати низку факторів. По-третє, в умовах жорсткої конкуренції навіть розуміння факторів, що впливають на успішність стартапу проекту, не гарантує його успішної реалізації, а інколи неефективно навіть для великих і успішних корпорацій. Отже, однією з головних причин виникнення, успішного розвитку та подальшого існування стартапів є повільність і повільність великих корпорацій, які успішно використовують наявні продукти, а розробку та створення нових майже не роблять. Тому стартапи завдяки своїй мобільності щодо реалізації нових ідей складають конкуренцію великим корпораціям.

Отже, фахівцям, які планують у майбутньому розпочати власну справу чи брати участь у проектах розвитку корпоративного бізнесу, необхідно отримати ключові знання та навички з управління стартап проектами.

Метою навчальної дисципліни «Управління Startup-проектами» є формування системи теоретичних знань і прикладних умінь і навичок створення та управління стартап-проектами.

Завданнями навчальної дисципліни є:

вивчити сутність, особливості та етапи стартапів;

дізнатися найпоширеніші помилки в управлінні стартапами та способи їх уникнення;

вивчити основні практики управління командою;

оволодіти технікою розробки бізнес-моделі для стартапу;

оволодіти ключовими техніками розвитку клієнтів, включаючи анкетування та глибинне інтерв'ю;

оволодіти технологією розробки фінансової моделі стартапу;

вивчити основні принципи та опанувати технологію пітчінгу бізнес-плану.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес управління стартапами.

Предметом навчальної дисципліни є сучасні принципи, підходи та методи розробки, пітчінгу та управління стартапами.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна, наведено в табл. 1.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість
Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани
Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління
Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Розробка стартап-проекту**Тема 1. Стартап як форма реалізації підприємницької ідеї**

1.1. Сутність стартапу. Визначення та відмінні ознаки стартапу. Місце стартапу в життєвому циклі бізнесу. Найпоширеніші помилки в управлінні стартапами та способи їх уникнення.

1.2. Етапи запуску. Визначення проблеми. Створення команди. Розвиток клієнта. MVP. Тестування.

1.3. Сутність підприємницької ідеї. Зміст поняття «підприємницька ідея». Джерела ідей. Формування ідеї стартапу. Методи генерації ідей для стартапу. Дизайн-мислення для генерування ідей. Критерії оцінки та відбору ідей.

Тема 2. Бізнес-модель стартапу

2.1. Канва бізнес-моделі. Основні елементи канви бізнес-моделі. Порядок та рекомендації щодо розробки канви бізнес-моделі. Інструменти розробки канви бізнес-моделі.

2.2. Lean Canvas. Несправедлива перевага. Ключові показники в Lean Canvas.

Тема 3. КастДев (Customer development)

3.1. Різниця між концепціями Customer development та розробки продукту. Життєвий цикл впровадження нових технологій. Етапи Customer development.

3.2. Методи валідації клієнтів. Глибоке інтерв'ювання. Анкета. Структура анкети. Правила створення, використання та обробки анкети.

Змістовий модуль 2. Планування та пітчінг стартап-проекту

Тема 4. Планування стартап-проекту

4.1. Бізнес-план. Поняття бізнес-плану. Мета бізнес-планування. Види бізнес-планів. Структура бізнес-плану.

4.2. Мета та концепція проекту. Виробництво проекту Цілі стартап проекту. Передумови розробки стартап-проекту. Ідея стартап проекту. Бізнес-модель проекту. Горизонт планування. Характеристика продукту (послуги) стартап-проекту та його порівняльні переваги над аналогами.

4.3. Аналіз ринку. Сфера аналізу ринку. Визначення розміру ринку та ринкової ціни.

Профіль споживача. Анкета. Фактори, що впливають на попит. Законодавче регулювання ринку. Конкурентний аналіз. Інфраструктура ринку.

4.4. Маркетинговий план. Вибір цільового сегмента. Маркетингова стратегія. Конкурентні переваги продукту (послуги) проекту. Прогноз продажів. Маркетинговий мікс. Маркетинговий бюджет.

4.5. Оперативний план. Оперативна технологія. Визначення потреби в приміщеннях, обладнанні, транспорті. Визначення потреби в комплектуючих, матеріалах, енергії, характеристики та контакти постачальників, наявність договорів.

4.6. Організаційний план. Організаційно-правова форма реалізації проекту. Система оподаткування та бухгалтерського обліку. Графік реалізації проекту на передексплуатаційній стадії (запуск).

Оцінка здатності керівництва вести проект.

Вибір режиму роботи. Організаційна структура та штатний розпис проекту.

Мотивація команди проекту. Кадрові вимоги, посадові інструкції. План набору та навчання персоналу

4.7. Фінансовий план. Визначення джерел, умов та розробка графіка фінансування проекту. Розрахунок витрат, доходів та інвестицій. Розрахунок показників ефективності проекту.

4.8. Оцінка ризику. Аналіз чутливості проекту. Зменшення ризику.

Тема 5. Фінансування стартап-проекту та залучення інвестицій

5.1. Стартова екосистема. Основні інституції та їх роль у підтримці стартапів. Стартап екосистема України.

5.2. Вибір джерел фінансування проекту. Джерела фінансування бізнесу. Вимоги та критерії вибору джерел фінансування.

5.3. Шляхи залучення інвестицій. Види інвестицій та їх характеристика. Типи інвесторів: бутстрапінг, краудфандинг, венчурні капіталісти, бізнес-ангели, початкові інвестиції, інвестори приватного капіталу. Шляхи пошуку інвесторів. Інвестиційна привабливість стартапів.

5.4. Презентація стартап проекту для інвесторів. Розробка презентації: основні моменти та правила. Структура презентації. Елеваторний крок

5.5. Переговори з інвестором. Написання протоколу умов (Term Sheet). Складання інвестиційного договору. Основні помилки в позиціонуванні проектів та інвестиційних угодах.

Перелік лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік лабораторних занять / завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Розробка та презентація бізнес-ідей
Тема 2. Завдання 2.	Розробка та презентація канви бізнес-моделі
Тема 3. Завдання 3.	Презентація анкети
Тема 4. Завдання 4.	Виконання компетентнісно-орієнтованого завдання з розробки фінансової моделі
Тема 4–5. Завдання 5.	Виконання компетентнісно-орієнтованого завдання з розробки бізнес-плану

3 Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Теми 1 – 5	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою
Теми 1–3, 5	Підготовка презентації
Тема 4	Оформлення лабораторного завдання

Кількість годин лекційних, та лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання: лекції-дискусії (тема 5), моделювання ділових ситуацій (теми 1 – 4), презентації (усі теми); кейс-метод (теми 2 і 4), індивідуальні компетентнісно-орієнтовані завдання (тема 1), групові компетентнісно-орієнтовані завдання (теми 2 – 5).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль включає оцінювання знань здобувача за такими формами та за критеріями:

письмова контрольна робота – розуміння теоретичного матеріалу, ступінь засвоєння теоретичного базису проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу дисципліни; уміння поєднувати теорію з практикою в процесі розгляду проблемних ситуацій, розв'язування задач (максимальна оцінка, яку може отримати здобувач – 30 балів (2 контрольні роботи протягом семестру));

презентація – глибина та міцність знань, рівень мислення, уміння систематизувати знання з окремих тем, уміння робити обґрунтовані висновки, володіння категоріальним апаратом, уміння знаходити необхідну інформацію, систематизувати та опрацьовувати її; здатність до критичної та незалежної оцінки окремих проблемних питань (4 презентації, максимальна оцінка – 7, 8, 15 та 40 балів відповідно).

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі визначення загальної суми балів за семестр на основі технологічної карти.

Здобувача слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами поточного та підсумкового контролю упродовж семестру дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час заліку, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дорф Б. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію / Б. Дорф, С. Бленк. – Київ : Вид-во "Наш формат", 2019. – 512 с.
2. Менеджмент стартап-проектів: Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: К. О. Бояринова. – Електронні текстові дані (1 файл: 5,85 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 153 с. – Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/35988/1/Menedzhment_s-p.pdf.
3. Підприємництво, торгівля, біржі в процесі соціально-економічного розвитку [Електронний ресурс] : монографія / І. В. Гонтарева, Г. Л. Матвієнко-Біляєва, В. І. Ковальова [та ін.] ; за заг. ред. І. В. Гонтаревої. - Електрон. текстові дан. (2,70 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - 155 с. - Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20275>.
4. Розробка стартап-проектів: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальностей 151 – «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» та 152 – «Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка» / О. А. Гавриш, К. О. Бояринова, К. О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: X,XX Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 188 с. - Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29447/1/Rozrobka_startup-proektiv_Konsp.lekts.pdf.

Додаткова

5. Іпполітова І. Я. Соціальна відповідальність бізнесу: стратегічний та інвестиційний аспекти [Електронний ресурс] / І. Я. Іпполітова, О. В. Ревенко // Інфраструктура ринку. – 2020. – Вип. 42. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23087>.
6. Котлик А. В. Стартап-акселератори як спосіб активізації корпоративних інновацій / А. В. Котлик, Я. Джамаль / Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 29 – 30 березня 2018 року). – Харків: Видавець ФОП Мезіна, 2018. – С. 55 – 56. Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26239>.
7. Тімонін О. М. Динаміка впливу факторів ризиків з урахуванням маркетинга життєвого циклу стартапу / О. М. Тімонін, Г. В. Верещагіна, Т. Є. Плеханова // Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2018. – № 9. – С. 113–123. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20817>.
8. Kotlyk A. V. Methodical approach to analysis of volatility, uncertainty, complexity and ambiguity of the external environment = Методичний підхід до

аналізу волатильності, невизначеності, складності та неоднозначності зовнішнього середовища/ А. V. Kotlyk, Y. Jamal // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2018. – № 4. – С. 65–69. – Access mode: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21650>.

9. Vereshchagina G. V. Definition and evaluation of the risk factor influence on startup's life stage marketing management / G. V. Vereshchagina, T. Ye. Pliexhanova // Materials of the II International Scientific Conference «The Modern Trends in the Development of Business Social Responsibility», Part II, 29 June 2018. – Lisbon, Portugal : Baltija Publishing, 2018. – P. 7-9. – Access mode: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20799>.

Інформаційні ресурси

10. Котлик А. В. Управління Startup-проектами [Електронний ресурс] // Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4695>.

11. Котлик А. В. Управління Startup-проектами. Опорний конспект лекцій. Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4695>.

12. Inc.Startup [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inc.com/startup>.

13. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.management.com.ua.

14. YEP! Incubator [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.yepworld.org/en/incubator>.